

Názov predmetu	GEOGRAFIA príma
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväčším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež

- získať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokázať informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: príma

Hodinová dotácia: 2. hodiny týždenne, 66.hodín ročne

Austrália a Oceánia – fyzickogeografická charakteristika (11)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu, • zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, • rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie, • porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu,	• Austrália • Tasmánia • obratník Kozorožca • Veľká koralová bariéra • Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte Uluru • Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda • rastlinné pásma, živočíchy • Tichý oceán, Tasmanove more • Polynézia, Melanézia, Mikronézia • Nový Zéland, Havajské ostrovy

Austrália a Oceánia – socioekonomická charakteristika (11)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie, • vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie, • zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy), • rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva, • identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie, • posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie, • zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.	• Austrálsky zväz • Sydney, Melbourne, Perth, Canberra • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prísťahovalectvo, • pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigéni) • hospodárstvo a sídla pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

Polárne oblasti (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - opísať polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy) - zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom - vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci - v polárnych oblastiach - zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí	- Poloha Antarktídy a Arktídy - Prírodné pomery - Hospodárske využitie

Amerika – Nový svet - fyzickogeografická charakteristika (20)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), - opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány), („čítanie“ mapy), - vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, - zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike, - popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov, - zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, - porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii, - uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, - zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa, - odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok Ameriky do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,	- Amerika - rovník, obratníky - Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika - Malé Antily, Veľké Antily - Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina - sopky, zemetrasenia - Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská - nížina - hurikány, tornáda - Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, - Uruguaj, Parana, Titicaca - typy krajiny - prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho - dedičstva UNESCO

Amerika – Nový svet - socioekonomická charakteristika (20)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, - vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, - popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, - popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, - z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, - určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, - uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu,	- obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, - Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci, kresťanstvo - Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, - Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, - Montreal, Washington, Ottawa - hospodárstvo Ameriky - USA - Kanada

ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, • porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, • uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA.	• Mexiko a štáty Strednej Ameriky • Južná Amerika • Latinská Amerika • Brazília • Argentína
---	---

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Austrália	• informačno-represívna metóda, • problémový výklad, • heuristická metóda, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru • metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	• sociálne formy - individuálna, - skupinová, - frontálna, • exkurzia
Polárne oblasti		
Amerika – Nový svet		

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Austrália a Oceánia	• Tolmáči, L. a i.2000. <i>Geografia sekunda</i> . 1.vyd. Bratislava : Poľana, 2000. 120 s. ISBN 8089002161 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i> . 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta</i> . 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 • Kol. 2005. <i>Lexikón krajín sveta</i> . 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 168 s. ISBN 8080424306 • Tolmáči L.. <i>Geografia 9 - pracovný zošit s miniatlasom pre 9.ročník ZŠ</i> , ISBN:978-80-8067-280-5	• tabuľa, • e-beam, • notebook, • dataprojektor	• pracovné listy	• internet, • časopisy, • populárno-náučná literatúra
Polárne oblasti				
Amerika – Nový svet				

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrý
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča.

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	GEOGRAFIA sekunda
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväčším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež

- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokážu informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: sekunda

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33.hodín ročne

Afrika – fyzickogeografická charakteristika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, • vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlínstva a živočíšstva v Afrike, • porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky.	• Afrika • Madagaskar, Somálsky polostrov • Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky • prieliv • rovník, obratníky • panvy, pohoria, plošiny, púšte • Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro • pasáty • Níl, Kongo, Niger • rastlinné pásma, živočíchy

Afrika – sociokenomická charakteristika (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, • uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, • vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách, • v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, • uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, • zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.	• oblasti Afriky • Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa • Juhoafrická republika • Keňa • Egypt • Nigéria • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia • národnostné zloženie • hospodárstvo a nerastné suroviny • problémy obyvateľstva Afriky • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO

Ázia – fyzickogeografická charakteristika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), - opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy), - uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, - zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“), - vysvetliť prúdenie monzúnov, - identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, - zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie, - objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie, - vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí, - identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami, - zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlínstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, - uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii.	- Ázia - Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy, Predná India, - Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, - Cyprus - Suezský prieplav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, - Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero - Chang–Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, - Eufkrat, Tigris - Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, - Ural - Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina - monzúny, tajfúny, cunami - typy krajiny

Ázia – sociokenomická charakteristika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, - zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, - uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, - pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, - pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), - zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, - uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, - popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy, - uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, - zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete,	- obyvateľstvo Ázie - Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio - kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus - hospodárstvo Ázie - Čína - India - Japonsko - Indonézia - Turecko - Izrael - ázijské tigre, elektronika, ropa - pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva - UNESCO

• uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, • odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.	
---	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Afrika	• informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami • metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	• sociálne formy - individuálna, - skupinová, - frontálna,
Ázia		

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Afrika	• Tolmáči, L. a i.2000. <i>Geografia sekunda</i>. 1.vyd. Bratislava : Poľana, 2000. 120 s. ISBN 8089002161 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385	• tabuľa • notebook • data-projektor • video-technika	• pracovné listy •	• internet, • časopisy- National Geographic Geografia, GEO, ... • populárno-náučná literatúra • DVD
Ázia	• Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 • nástenné mapy jednotlivých kontinentov • Tolmáči Ladislav. <i>Geografia 6 - pracovný zošit s miniatlasom pre 6.ročník ZŠ a gymnáziá s osemročným štúdiom</i>. ISBN:978-80-8067-281-2			

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrý
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča.

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	GEOGRAFIA tercia
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerespektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky v praxi.

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväčším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež

- získať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokázať informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tercia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66.hodín ročne

Európa – fyzickogeografická charakteristika (33)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, • vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, • vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmori, • zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, • vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, • porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, • vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy.	• Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia • Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more • Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán • nultý poludník, severný polárny kruh • Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávské vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna • Východoeurópska nížina, Panónska panva • povodie, úmorie, rozvodie • Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe • kontinentalita • ľadovec • podnebné pásma • typy krajín

Európa – socioekonomická charakteristika (33)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, • zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, • vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, • zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, • vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, • v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri	• Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia • štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie • hospodárstvo, nerastné suroviny • problémy Európy • oblasti Európy • Česko • Poľsko • Nemecko • Francúzsko • Spojené kráľovstvo

najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, • vysvetliť na konkrétnych príkladoch význam EÚ, • zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, • zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete, • rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, • vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.	• Švédsko • Taliansko • Rusko • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO
--	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Európa	• informačno-represívna metóda, • problémový výklad, • heuristická metóda, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	• sociálne formy - individuálna, - skupinová, - frontálna, • exkurzia

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Európa	• Ružek, I. a i. 2011, <i>Geografia pre 3. ročník osemročného gymnázia</i>, 1. vyd. Harmanec: VKÚ 2011. ISBN 978-80-8042-629-3	• tabuľa, • e-beam, • notebook, • dataprojektor	• pracovné listy,	• internet, • časopisy, • populárno-náučná literatúra

	• Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 • Kol. 2005. <i>Lexikón krajín sveta</i>. 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 168 s. ISBN 8080424306 • Tolmáči L. Geografia 7 - pracovný zošit s miniatlasom pre 7.ročník ZŠ a gymnáziá s osemročným štúdiom. ISBN 9788080673314			
--	---	--	--	--

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrý
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča.

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	GEOGRAFIA kvarta
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerespektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky v praxi.

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväčším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež

- získať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokázať informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: kvarta

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33.hodín ročne

Slovensko – fyzickogeografická charakteristika (16)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska, • vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska, • zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska, • vymedziť a porovnať podľa mapy povodia najväčších slovenských riek, • vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska, • v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody, • odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku, • uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch, • v tematickej mape ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy).	• Karpaty • Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský • raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, • Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy • Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské • podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina, • Východoslovenská nížina • Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava • jazerá, plesá, umelé vodné nádrže • minerálne a termálne pramene • klimatické oblasti • vegetačné (rastlinné) stupne • chránené oblasti

Slovensko – socioekonomická charakteristika (17)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, • vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, • zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska,	• história • obyvateľstvo • mestá, vidiecke sídla • Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina • Nitra, Trenčín, Poprad, Martin • hospodárstvo a nerastné suroviny • administratívne členenie • cestovný ruch • problémy Slovenska • regióny Slovenska

• na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, • vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, • porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, • v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy), • zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, • zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska, • zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, • porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, • porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve.	• pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO
---	---

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Slovensko – fyzickogeografická charakteristika	• informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami • diskusia • metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	• sociálne formy - individuálna, - skupinová, - frontálna,
Slovensko – socioekonomická charakteristika		

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Slovensko – fyzickogeografická charakteristika	- Tolmáči, L.: <i>Geografia kvarta</i>. 1.vyd. Bratislava: Poľana, 2002. 120 s. ISBN 8089002501 - Kol. 2005. <i>Školský atlas sveta</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 - Lauko V. a kol.: <i>Školský atlas Slovenská republika</i>. 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2006. 48 s. ISBN 8080424888 - nástenné mapy Slovenska - Tolmáči L. Geografia 8 - pracovný zošit s miniatlasom pre 8.ročník ZŠ a gymnáziá s osemročným štúdiom. ISBN:978-80-8067-279-9	- Tabuľa - Notebook - data- projektor - video- technika	pracovné listy	- internet, - časopisy – Slovensko - populárno-náučná literatúra
Slovensko – socioekonomická charakteristika				

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrý
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča.

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

Názov predmetu	GEOGRAFIA 1.ročník, kvinta
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy, či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najvážnejším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo?*

Ako tam žijú ľudia?

Žiaci

- dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež
- získať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokážu informácie objektívne spracovať

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Geografia v praxi Zdroje poznávania v geografii	Žiak vie/dokáže • Aplikovať poznatky o zákonitostiach premien geografickej krajiny pri posudzovaní perspektív vybraných regiónov. Navrhovať a hodnotiť alternatívne postupy pri scenároch ich rozvoja. Praktický význam geografie spočíva v tom, že pomáha modelovať aj pracovné možnosti – modelová cestovná kancelária, rozvoj regiónu, prezentácia vlastného regiónu • Pochopiť globálne trendy vývoja spoločnosti na Zemi a uplatniť zručnosti na využitie týchto poznatkov pri profesných aktivitách (ďalšie štúdium, podnikanie a iné).
Mapovanie Zeme	Žiak vie/dokáže • rozpoznať spôsoby, ktorými zobrazujeme zemský povrch do roviny, • vysvetliť príčiny vzniku skreslenia a jeho prejavy, • vypočítať skutočnú vzdialenosť miest na mape z číselnej alebo grafickej mierky, • vyhľadať mesto (miesto, ulicu, pamiatku) v on-line dostupnej digitálnej mape a navrhnuť k nemu trasu, • zhodnotiť význam a vplyv technológie GPS na bežný život
Planéta Zem	Žiak vie/dokáže • čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať. • vypočítať rozdiel časov miest v ľubovoľných časových pásmach.
Atmosféra	Žiak vie/dokáže • zhodnotiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie vybraných miest na Zemi, • vysvetliť príčiny vzniku prúdenia vzduchu v troposfére, • identifikovať prejavy počasia ovplyvnené základnými tlakovými útvarmi, • správne interpretovať údaje o klimatických charakteristikách prezentované v rôznych grafických a textových podobách (tabuľky, schémy, grafy, klimatické diagramy, tematické mapy),

	• poznať význam a spoľahlivosť meteorologických predpovedí, • na konkrétnych príkladoch opísať globálne zmeny podnebia a ich možné dôsledky pre život na Zemi, • zhodnotiť riziká atmosférických procesov.
Hydrosféra	Žiak vie/dokáže • rozpoznať proporčné zastúpenie jednotlivých prvkov hydrosféry na celkovom množstve vody na Zemi a ich previazanosť (hydrologický cyklus), • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov vo fyzikálnych a chemických vlastnostiach vody oceánov, • charakterizovať zákonitosti prúdenia vody v oceánoch a ich vplyv na živočíšne spoločenstvá a človeka, • zdôvodniť vznik a prejavy slapových javov a opíšu ich priebeh, • vysvetliť príčiny rozdielneho režimu odtoku riek sveta a uvedú ich príklady, • opísať tri vodou podmienené procesy formujúce zemský povrch, • zhodnotiť význam ľadovcov a podpovrchovej vody pre formovanie povrchu Zeme a život obyvateľstva, • uviesť hlavné zdroje pitnej vody a ich obmedzenú dostupnosť, • rozpoznať hydrologické hrozby a vedia sa riadiť pokynmi varovných systémov.
Litosféra	Žiak vie/dokáže • vysvetliť dôvody usporiadania jednotlivých vrstiev zemského telesa, • uviesť dôkazy zmeny usporiadania kontinentov a oceánov na Zemi v geologickej minulosti, • vysvetliť príčiny pohybu litosferických dosiek, • popísať dôsledky platňovej tektoniky na zmeny povrchu Zeme, • identifikovať miesta zvýšeného rizika výskytu katastrofických prejavov tektonických procesov, • porovnať vplyv vnútorných a vonkajších geologických procesov na formovanie povrchu Zeme, • uviesť varovné systémy upozorňujúce na hrozbu živelných pohrôm a katastrofických udalostí.
Biosféra a pedosféra	Žiak vie/dokáže • vystihnúť rozdiely medzi pôdou a rozdrobenou horninou, • zhodnotiť vplyv pôdotvorných činiteľov na vlastnosti pôdy, • zdôvodniť rozšírenie pôd v Európe, • uviesť nepriaznivé dôsledky ľudských aktivít na pôdy, • vysvetliť príčiny vzniku bioklimatických pásiem na Zemi,

	• uviesť príklady najznámejších rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých bioklimatických pásmach Zeme, • vysvetliť príčiny a prejavy vertikálnej členitosti biosféry, • opísať najväčšie ekologické problémy spôsobené činnosťou človeka.
Geografické exkurzie a vychádzky	Žiak vie/dokáže • navrhnúť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a naplánovať jej program, • odhadnúť náročnosť prístupu k zaujímavým bodom na turistickej mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky), • pomocou prístroja GPS (mobilu) vyhľadať zaujímavé miesta a určiť ich dostupnosť.
Regionálna a humánna geografia	Žiak vie/dokáže • uviesť a odôvodniť 3 príklady vyčleňovania regiónov Zeme, • vysvetliť príčiny vzniku nových štátov na mape sveta, • zdôvodniť význam a úlohu spolupráce medzi štátmi a regiónmi, • vysvetliť príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľstva v regióne (verzus na Zemi), • vymedziť hlavné rozdiely v natalite a mortalite vyspelých a hospodársky najmenej rozvinutých regiónov a štátov na Zemi, • zhodnotiť príčiny migrácie obyvateľstva, • identifikovať na mape najdôležitejšie smery a oblasti migrácie obyvateľstva, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp, • z dostupných informačných zdrojov určiť 15 najľudnatejších miest sveta, lokalizovať ich na mape a určiť ich zastúpenie v určitom regióne, • uviesť problémy života obyvateľov veľkomiest vo vyspelých a menej rozvinutých krajinách sveta, • porovnať štáty s najväčším a najmenším HDP na obyvateľa a lokalizovať ich na mape, • uviesť aktuálne problémy svetového hospodárstva a príčiny zväčšujúcej sa priepasti medzi bohatými a chudobnými, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele hospodárskej výkonnosti jednotlivých štátov sveta a jej regiónov, • zhodnotiť najdôležitejšie lokalizačné činitele ovplyvňujúce umiestnenie automobilového, chemického, potravinárskeho a textilného priemyselného závodu,

	• určiť najvýznamnejšie oblasti a centrá cestovného ruchu na jednotlivých svetadieloch a lokalizujú ich na mape, • zoradiť podľa významu jednotlivé typy dopravy a posúdiť ich význam podľa regiónov Zeme, • vysvetliť podstatu zahraničného obchodu a určiť najvýznamnejších importérov a exportérov v regiónoch a na svete, • kategorizovať globálne problémy na Zemi a ich prejavy.
--	---

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: prvý štvorročnej/piaty osemročnej formy štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Geografia v praxi – zdroje poznávania v geografii (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • určiť polohu ľubovoľného miesta na mape pomocou geografických súradníc, • rozlíšiť informačné zdroje (dôveryhodné, menej dôveryhodné, nedôveryhodné), • vyhľadať a interpretovať štatistické údaje, fakty a dôležité skutočnosti z dôveryhodných informačných zdrojov, • tvorivo využívať geografické poznatky v rôznych grafických podobách (obsah tematickej mapy, tabuľky, schémy, diagramy,	• mapa • tematické mapy • zdroje geografických informácií • diagram, kartogram, kartodiagram • schéma, tabuľka • Geografická sieť • Orientácia na mape

kartogramy, kartodiagramy), • porozumieť a adekvátne používať údaje prezentované v GPS prístrojoch a navigátoroch.	
--	--

Mapovanie Zeme (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • rozpoznať spôsoby, ktorými zobrazujeme zemský povrch do roviny, • vysvetliť príčiny vzniku skreslenia a jeho prejavy, • vypočítať skutočnú vzdialenosť miest na mape z číselnej alebo grafickej mierky, • vyhľadať mesto (miesto, ulicu, pamiatku) v on-line dostupnej digitálnej mape a navrhnuť k nemu trasu, • zhodnotiť význam a vplyv technológie GPS na bežný život	• glóbus • obsah mapy • legenda • mierka mapy • GPS navigátor

Planéta Zem (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • rozpoznať základné hypotézy týkajúce sa vzniku a stavby Zeme, • vysvetliť princípy obehu Zeme okolo Slnka a dôsledky sklonu zemskej osi k rovine jej obehu, • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov v dĺžke trvania dňa a noci na rôznych miestach Zeme v priebehu roka, • určiť rozdiel v miestnom čase medzi dvoma bodmi na Zemi, • zdôvodniť príčiny vzniku prírodných pásiem na Zemi.	• tvar Zeme • hviezdny deň, slnečný deň • tropický rok, priestupný rok • časové pásma, nultý poludník, dátumová hranica • typy krajiny • Mesiac

Atmosféra (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - zhodnotiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie vybraných miest na Zemi, - vysvetliť príčiny vzniku prúdenia vzduchu v troposfére, - identifikovať prejavy počasia ovplyvnené základnými tlakovými útvarmi, - správne interpretovať údaje o klimatických charakteristikách prezentované v rôznych grafických a textových podobách (tabuľky, schémy, grafy, klimatické diagramy, tematické mapy), - poznať význam a spoľahlivosť meteorologických predpovedí, - na konkrétnych príkladoch opísať globálne zmeny podnebia a ich možné dôsledky pre život na Zemi, - zhodnotiť riziká atmosférických procesov.	- zloženie atmosféry - klimatotvorné činitele - teplota vzduchu, vlhkosť vzduchu, tlak vzduchu - tlakové útvary - prúdenie vzduchu – vietor - stále, pravidelné a miestne vetry, inverzia - klimatické pásma a oblasti - zmeny klímy na Zemi - meteorologické predpovede - atmosférické riziká, hurikán, tornádo, víchrica

Hydrosféra (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - rozpoznať proporčné zastúpenie jednotlivých prvkov hydrosféry na celkovom množstve vody na Zemi a ich previazanosť (hydrologický cyklus), - vysvetliť príčiny vzniku rozdielov vo fyzikálnych a chemických vlastnostiach vody oceánov, - charakterizovať zákonitosti prúdenia vody v oceánoch a ich vplyv na živočíšne spoločenstvá a človeka, - zdôvodniť vznik a prejavy slapových javov a opíšu ich priebeh, - vysvetliť príčiny rozdielneho režimu odtoku riek sveta a uvedú ich príklady, - opísať tri vodou podmienené procesy formujúce zemský povrch, - zhodnotiť význam ľadovcov a podpovrchovej vody pre formovanie povrchu Zeme a život obyvateľstva, - uviesť hlavné zdroje pitnej vody a ich	- obeh vody na Zemi (hydrologický cyklus) - svetový oceán - vlastnosti vody oceánov a morí - morské prúdy - slapové javy - vodstvo súše - rieky, močiare, jazerá, umelé vodné nádrže - ľadovce - podpovrchová voda - pramene - minerálna voda - termálna voda - ochrana a zdroje pitnej vody - hydrologické hrozby

obmedzenú dostupnosť, • rozpoznať hydrologické hrozby a vedia sa riadiť pokynmi varovných systémov.	
--	--

Litosféra (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - vysvetliť dôvody usporiadania jednotlivých vrstiev zemského telesa, - uviesť dôkazy zmeny usporiadania kontinentov a oceánov na Zemi v geologickej minulosti, - vysvetliť príčiny pohybu litosferických dosiek, - popísať dôsledky platňovej tektoniky na zmeny povrchu Zeme, - identifikovať miesta zvýšeného rizika výskytu katastrofických prejavov tektonických procesov, - porovnať vplyv vnútorných a vonkajších geologických procesov na formovanie povrchu Zeme, - uviesť varovné systémy upozorňujúce na hrozbu živelných pohrôm a katastrofických udalostí.	- stavba Zeme - litosferické dosky - vnútorné a vonkajšie procesy - horotvorná činnosť - zemetrasenia - sopečná činnosť - prírodné katastrofy - varovné systémy

Biosféra a pedosféra (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - vystihnúť rozdiely medzi pôdou a rozdrobenou horninou, - zhodnotiť vplyv pôdotvorných činiteľov na vlastnosti pôdy, - zdôvodniť rozšírenie pôd v Európe, - uviesť nepriaznivé dôsledky ľudských aktivít na pôdy, - vysvetliť príčiny vzniku bioklimatických pásiem na Zemi, - uviesť príklady najznámejších rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých bioklimatických pásmach Zeme, - vysvetliť príčiny a prejavy vertikálnej členitosti biosféry, - opísať najväčšie ekologické	- pôda - vlastnosti pôdy - pôdne druhy, pôdne typy - ohrozenie pôdy - ekosystém - bioklimatické pásma - vplyv človeka na biosféru

problémy spôsobené činnosťou človeka.	
---------------------------------------	--

Geografické exkurzie a vychádzky (4)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - navrhnuť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a naplánovať jej program, - odhadnúť náročnosť prístupu k zaujímavým bodom na turistickej mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky), - pomocou prístroja GPS (mobilu) vyhľadať zaujímavé miesta a určiť ich dostupnosť.	- kompas - členitosť terénu, nadmorská výška, Geocaching, GPS

Regionálna a humánna geografia (32)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - uviesť a odôvodniť 3 príklady vyčleňovania regiónov Zeme, - vysvetliť príčiny vzniku nových štátov na mape sveta, - zdôvodniť význam a úlohu spolupráce medzi štátmi a regiónmi, - vysvetliť príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľstva v regióne (verzus na Zemi), - vymedziť hlavné rozdiely v natalite a mortalite vyspelých a hospodársky najmenej rozvinutých regiónov a štátov na Zemi, - zhodnotiť príčiny migrácie obyvateľstva, - identifikovať na mape najdôležitejšie smery a oblasti migrácie obyvateľstva, - správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp, - z dostupných informačných zdrojov určiť 15 najľudnatejších miest sveta,	- regionalizácia, regióny Zeme (svetadiely, kontinenty, kultúrne regióny) - politická mapa, štát - medzinárodné organizácie a hospodárske združenia - NATO, OSN, EÚ - rozmiestnenie obyvateľstva - pohyb obyvateľstva - natalita, mortalita, prirodzený prírastok - mechanický pohyb, migrácia - štruktúra obyvateľstva - vojnové konflikty a spory - sídla - urbanizácia - mestá, veľkomestá

lokalizovať ich na mape a určiť ich zastúpenie v určitom regióne.	
---	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Geografia v praxi Zdroje poznávania v geografii Planéta Zem Atmosféra Hydrosféra Litosféra Biosféra a litosféra Geografické exkurzie a vychádzky Regionálna a humánna geografia	- informačno – receptívna - reproduktívna - problémový výklad - heuristická metóda - metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	- frontálna výučba - individuálna práca žiakov - skupinová práca - práca vo dvojiciach

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Geografia v praxi	- Geografia pre 1. ročník gymnázií Bizubová a kol.SPN-Mladé letá2008 - Encyklopédia ZEM (James F. Luhr, IKAR) - Geografia (SŠ) v otázkach a úlohách (Likavský) - GEOGRAFIA PRE 1. ROČNÍK GYMNAZIA	- Notebook - Dataprotektor - Videotechnika - Interaktívna tabuľa	- Školský atlas sveta Kolektív autorov · VKÚ Harmanec, 2005 Školský atlas sveta je ucelený atlas pre potreby školy. - Nástenné mapy	- Internet - Časopisy - Populárno-náučná literatúra

	(Zuzana Vaňková, A. Magula, M. Nogová Mapa Slovakia)			
Planéta Zem	- Geografia pre 1. ročník gymnázií Bizubová a kol.SPN-Mladé letá2008 - Encyklopédia ZEM (James F. Luhr, IKAR) - Geografia (SŠ) v otázkach a úlohách (Likavský) GEOGRAFIA PRE 1. ROČNÍK GYMNAZIA (Zuzana Vaňková, A. Magula, M. Nogová Mapa Slovakia)	- Notebook - Dataprotektor - Videotechnika - Interaktívna tabuľa	- Školský atlas sveta Kolektív autorov · VKÚ Harmanec, 2005 Školský atlas sveta je ucelený atlas pre potreby školy. - Nástenné mapy	- Internet - Časopisy - Populárno-náučná literatúra
Príroda Zeme Atmosféra Hydrosféra Litosféra Biosféra a pedosféra	- Geografia pre 1. ročník gymnázií Bizubová a kol.SPN-Mladé letá2008 - Encyklopédia ZEM (James F. Luhr, IKAR) - Geografia (SŠ) v otázkach a úlohách (Likavský) - GEOGRAFIA PRE 1. ROČNÍK GYMNAZIA (Zuzana Vaňková, A. Magula, M. Nogová Mapa Slovakia)	- Notebook - Dataprotektor - Videotechnika - Interaktívna tabuľa	- Školský atlas sveta Kolektív autorov · VKÚ Harmanec, 2005 Školský atlas sveta je ucelený atlas pre potreby školy. - Nástenné mapy	- Internet - Časopisy - Populárno-náučná literatúra
Regionálna a humánna geografia	Geografia pre 2. ročník gymnázií	- Notebook - Dataprotektor	Školský atlas sveta Kolektív	- Internet - Časopisy

	Tolmači a kol. VKÚ Harmanec 2012 • Encyklopédia ZEM (James F. Luhr, IKAR) • Geografia (SŠ) v otázkach a úlohách (Likavský) • GEOGRAFIA PRE 1. ROČNÍK GYMNÁZIA (Zuzana Vaňková, A. Magula, M. Nogová Mapa Slovakia)	• Videotechnika • Interaktívna tabuľa	autorov · VKÚ Harmanec, 2005 Školský atlas sveta je ucelený atlas pre potreby školy. • Nástenne mapy	• Populárno-náučná literatúra
--	---	--	--	---

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Predmet môže byť hodnotený dvojakým spôsobom – systém hodnotenia si vyberá vyučujúci.

A) Hodnotenie váhovým systémom

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chváľitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta:

- priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
- priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
- 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

B) Hodnotenie bodovým systémom

Test – má byť tematicky zameraný – buď po tematickom celku, alebo zhrňujúci s otvorenými i

zatvorenými otázkami (používame i monitorovacie úlohy a testy zamerané na čítanie s porozumením) – vždy dopredu určený/ohlásený.

Môže byť 20, 25 a 30 bodový. Podľa nižšie uvedenej štandardnej stupnice sú žiakovi pridelené body.

Počet testov: min. 3

Odpoveď – za odpoveď prideliť body za známku. Pri každej známke sa zapíše určitý

vopred určený počet bodov.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = 1bod, známka 5 = -5bodov/

Počet odpovedí: nie je povinná, odporúča sa

Päťminútovka/kontrolný test – hodnotenie je podobné ako pri odpovedi.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = -3 body, známka 5 = -5bodov/

Počet 5min.: nie je povinný, odporúča sa

Prezentácia/referát – prideliť body podľa náročnosti a prezentovania

/0 až 3 body/

Počas celej klasifikácii sa prihliada i na aktivitu – teda žiakovi môžu byť počas roka pridelené mimoriadne body – tzv. aktivizačné – za výbornú prácu na hodinách, za seminárnu prácu navyše, atď.

Žiak má prehľad – koľko bodov získal, koľko mal získať. Vie koľko potrebuje získať, aby dosiahol lepší stupeň záverečného hodnotenia.

Názov predmetu	GEOGRAFIA 2.ročník, sexta
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy, či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky v praxi.

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najvážnejším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež
- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokážu informácie objektívne spracovať

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Regionálna a humánna geografia	Žiak vie/dokáže • vysvetliť podstatu zahraničného obchodu a určiť najvýznamnejších importérov a exportérov v regiónoch a na svete, • kategorizovať globálne problémy na Zemi a ich prejavy. Porovnať jednotlivé svetadiely a ich regióny. V rámci tohto porovnania aplikovať všetky nasledujúce výkony: zhodnotiť polohu regiónu a identifikovať ho na mape, • vyzdvihnúť nosné prírodné danosti regiónu, • zhodnotiť súčasnú politickú situáciu v regióne, • zaujať stanovisko k aktuálnym ohniskám vojnových konfliktov a náboženských sporov, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele hospodárskej výkonnosti jednotlivých regiónov, štátov, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva regiónu prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: druhý štvorročnej/šiesty osemročnej formy štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

Humánna geografia	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • uviesť problémy života obyvateľov veľkomiest vo vyspelých a menej rozvinutých krajinách sveta, • porovnať štáty s najväčším a najmenším HDP na obyvateľa • a lokalizovať ich na mape, • uviesť aktuálne problémy svetového hospodárstva a príčiny	• hospodárstvo sveta • chudoba, nezamestnanosť • HDP • životná úroveň, kvalita života • primárny sektor, sekundárny sektor • terciárny sektor, kvartérny sektor • lokalizačný činiteľ • odvetvia priemyslu

• zväčšujúcej sa priepasti medzi bohatými a chudobnými, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele hospodárskej výkonnosti jednotlivých štátov sveta a jej regiónov, • zhodnotiť najdôležitejšie lokalizačné činitele ovplyvňujúce • umiestnenie automobilového, chemického, potravinárskeho • a textilného priemyselného závodu, • určiť najvýznamnejšie oblasti a centrá cestovného ruchu na jednotlivých svetadieloch a lokalizujú ich na mape, • zoradiť podľa významu jednotlivé typy dopravy a posúdiť ich význam podľa regiónov Zeme, • vysvetliť podstatu zahraničného obchodu a určiť najvýznamnejších importérov a exportérov v regiónoch a na svete, • kategorizovať globálne problémy na Zemi a ich prejavy.	• doprava • zahraničný obchod • oblasti cestovného ruchu • globálne problémy Zeme, otepľovanie, dezertifikácia, svetový oceán, • odpadové hospodárstvo, exhaláty, voda, výživa, ozónová diera, • odlesňovanie
--	--

Regionálna geografia	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže Porovnať jednotlivé svetadiely a ich regióny. V rámci tohto porovnania aplikovať všetky nasledujúce výkony: • zhodnotiť polohu regiónu a identifikovať ho na mape, • vyzdvihnúť nosné prírodné danosti regiónu, • zhodnotiť súčasnú politickú situáciu v regióne, • zaujať stanovisko k aktuálnym ohniskám vojnových konfliktov a náboženských sporov, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele hospodárskej výkonnosti jednotlivých regiónov, štátov, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva regiónu prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp.	Regióny: • Európa, Európska únia, Nemecko, štáty susediace so Slovenskom • Rusko • Ázia, Čína, India, Japonsko • Afrika, Juhoafrická republika, Nigéria • Amerika, USA, Brazília • Austrália

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
----------------------------	--------------	-------------

Regionálna a humánna geografia	• informačno – receptívna • reproduktívna • problémový výklad • heuristická metóda • metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	• frontálna výučba • individuálna práca žiakov • skupinová práca žiakov
---	---	---

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Regionálna a humánna geografia	• Geografia pre 2. ročník gymnázií Tolmači a kol. VKÚ Harmanec 2012 • Encyklopédia ZEM (James F. Luhr, IKAR) • Geografia (SŠ) v otázkach a úlohách (Likavský) • GEOGRAFIA PRE 2. ROČNÍK GYMNAZIA (Zuzana Vaňková, A. Magula, M., Mapa Slovakia)	• Notebook • Dataprojektor • Videotechnika • Interaktívna tabuľa	• Školský atlas sveta Kolektív autorov · VKÚ Harmanec, 2005 Školský atlas sveta je ucelený atlas pre potreby školy. • Nástenne mapy	• Internet • Časopisy • Populárno-náučná literatúra

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Predmet môže byť hodnotený dvojakým spôsobom – systém hodnotenia si vyberá vyučujúci.

C) Hodnotenie váhovým systémom

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
 - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
 - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

D) Hodnotenie bodovým systémom

Test – má byť tematicky zameraný – buď po tematickom celku, alebo zhrňujúci s otvorenými

i zatvorenými otázkami (používame i monitorovacie úlohy a testy zamerané na čítanie s porozumením) – vždy dopredu určený/ohlásený.

Môže byť 20, 25 a 30 bodový. Podľa nižšie uvedenej štandardnej stupnice sú žiakovi pridelené

body.

Počet testov: min. 3

Odpoveď – za odpoveď prideliť body za známku. Pri každej známke sa zapíše určitý

vopred určený počet bodov.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = 1bod, známka 5 = -5bodov/

Počet odpovedí: nie je povinná, odporúča sa

Päťminútovka/kontrolný test – hodnotenie je podobné ako pri odpovedi.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = -3 body, známka 5 = -5bodov/

Počet 5min.: nie je povinný, odporúča sa

Prezentácia/referát – prideliť body podľa náročnosti a prezentovania

/0 až 3 body/

Počas celej klasifikácii sa prihliada i na aktivitu – teda žiakovi môžu byť počas roka pridelené mimoriadne body – tzv. aktivizačné – za výbornú prácu na hodinách, za seminárnu prácu navyše, atď.

Žiak má prehľad – koľko bodov získal, koľko mal získať. Vie koľko potrebuje získať, aby dosiahol lepší stupeň záverečného hodnotenia.

Názov predmetu	GEOGRAFIA 3.ročník, septima
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedú sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy, či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky v praxi.

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najvážnejším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež
- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokážu informácie objektívne spracovať

Názov tematického celku	Predmetové kompetencie
Slovensko	Žiak vie/dokáže • zhodnotiť geografické súvislosti vyplývajúce z polohy Slovenska, • popísať hlavné etapy formovania povrchu Slovenska, • uviesť príklady pôsobenia horotvorných procesov prebiehajúcich v geologickej minulosti na území Slovenska a ich dôsledky, • určiť najvýznamnejšie povrchové tvary vznikajúce činnosťou ľadovca, vody a vetra, • charakterizovať najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska a identifikovať ich na mape, • vysvetliť príčiny premenlivosti počasia na Slovensku, • zdôvodniť vznik a rozmiestnenie klimatických oblastí na území Slovenska, • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov vo vodnom stave a prietokoch významných slovenských riek počas roka, • identifikovať na mape významné zdroje podzemnej vody a pramene termálnych vôd, • rozlíšiť jazerá a vodné nádrže podľa využitia • charakterizovať typické rastlinné a živočíšne druhy žijúce v jednotlivých vegetačných stupňoch, • zosumarizovať príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľov na území Slovenska, • identifikovať významné funkcie najľudnatejších miest Slovenska, ich hospodársku vybavenosť a perspektívy rozvoja, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva Slovenska, prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp, • odôvodniť veľké hospodárske zaostávanie Slovenska v minulosti, • vysvetliť príčiny aktuálnych problémov

	slovenského hospodárstva a dôvody nerovnomerného rozmiestnenia priemyslu na území Slovenska, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele popisujúce hospodársku výkonnosť Slovenska a jeho regiónov, • analyzovať údaje o nezamestnanosti v jednotlivých regiónoch Slovenska, • odhadnúť vývoj a možné riziká zmien v kľúčových odvetviach priemyslu Slovenska, • porovnať rozvinuté a menej rozvinuté regióny Slovenska, • zhodnotiť potenciál rozvoja najvýznamnejších oblastí cestovného ruchu na Slovensku, • určiť najvýznamnejšie centrá cestovného ruchu
--	--

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí štvorročnej/siedmy osemročnej formy štúdia

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Slovensko (33)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • zhodnotiť geografické súvislosti vyplývajúce z polohy Slovenska, • popísať hlavné etapy formovania povrchu Slovenska, • uviesť príklady pôsobenia horotvorných procesov prebiehajúcich v geologickej minulosti na území Slovenska a ich dôsledky, • určiť najvýznamnejšie povrchové tvary vznikajúce činnosťou ľadovca, vody a vetra, • charakterizovať najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska a identifikovať ich na mape, • vysvetliť príčiny premenlivosti počasia na Slovensku, • zdôvodniť vznik a rozmiestnenie klimatických oblastí na území Slovenska, • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov vo vodnom stave a prietokoch významných slovenských riek počas roka, • identifikovať na mape významné zdroje podzemnej vody a pramene termálnych vôd, • rozlíšiť jazerá a vodné nádrže podľa využitia	• poloha, rozloha a hranice Slovenska • pohoria, kotliny, nížiny • Karpaty, Panónska panva, Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, • Slovenský kras, Slovenský raj, Pieniny, Muránska planina, Veľká • Fatra, Malá Fatra, Biele Karpaty, Nízke Beskydy, Poľana, Štiavnické • vrchy, Kremnické vrchy, Malé Karpaty, Tribeč, Slanské vrchy, • Vihorlat, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská • nížina, Podtatranská kotlina, Košická kotlina, Juhoslovenská kotlina, • Hornádska kotlina, Zvolenská kotlina, Žilinská kotlina • reliéf • podnebie, počasie • klimatické oblasti (chladná, mierne teplá, teplá) • Dunaj, Morava, Váh, Orava, Kysuca, Turiec, Nitra, Hron, Ipeľ, • Poprad, Dunajec, Slaná, Hornád, Torysa, Ondava, Laborec, Bodrog • režim odtoku rieky • jazerá, vodné nádrže • Štrbské pleso, Popradské pleso, Morské

• charakterizovať typické rastlinné a živočíšne druhy žijúce v jednotlivých vegetačných stupňoch, • zosumarizovať príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľov na území Slovenska, • identifikovať významné funkcie najľudnatejších miest Slovenska, ich hospodársku vybavenosť a perspektívy rozvoja, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva Slovenska, prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp, • odôvodniť veľké hospodárske zaostávanie Slovenska v minulosti, • vysvetliť príčiny aktuálnych problémov slovenského hospodárstva a dôvody nerovnomerného rozmiestnenia priemyslu na území Slovenska, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele popisujúce hospodársku výkonnosť Slovenska a jeho regiónov, • analyzovať údaje o nezamestnanosti v jednotlivých regiónoch Slovenska, • odhadnúť vývoj a možné riziká zmien v kľúčových odvetviach priemyslu Slovenska, • porovnať rozvinuté a menej rozvinuté regióny Slovenska, • zhodnotiť potenciál rozvoja najvýznamnejších oblastí cestovného ruchu na Slovensku, • určiť najvýznamnejšie centrá cestovného ruchu.	oko, Vodné dielo Gabčíkovo, • Liptovská Mara, Zemplínska Šírava, Oravská priehrada • podzemná voda, minerálne a termálne pramene • výškové stupne rastlinstva • veľkoplošné chránené územia • vývoj osídlenia • hustota zaľudnenia • prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva • zloženie obyvateľstva • sídla • Bratislava, Košice, Prešov, Nitra, Žilina, Banská Bystrica, Trnava, • Martin, Trenčín, Poprad, Prievidza, Michalovce, Komárno, Nové • Zámky, Zvolen, Bardejov, Banská Štiavnica, Skalica, Spišská Nová • Ves, Levoča, Kremnica, • odvetvia priemyselnej výroby (automobilový, hutnícky, chemický, potravinársky) • druhy dopravy • oblasti cestovného ruchu a ich centrá • pamiatky zapísané v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO • zahraničný obchod
---	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Slovensko	• informačno – receptívna • reproduktívna • problémový výklad • heuristická metóda • metóda problémového a výskumného vyučovania s	• frontálna výučba • individuálna práca žiakov • skupinová práca žiakov

	podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	
--	--	--

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Slovensko	- Geografia pre 3. ročník gymnázií Tolmači a kol. VKÚ Harmanec 2012 - Encyklopédia ZEM (James F. Luhr, IKAR) - Geografia (SŠ) v otázkach a úlohách (Likavský) - GEOGRAFIA PRE 3. ROČNÍK GYMNAZIA (Zuzana Vaňková, A. Magula, M., Mapa Slovakia)	- Notebook - Dataprojektor - Videotechnika - Interaktívna tabuľa	- Školský atlas sveta Kolektív autorov · VKÚ Harmanec, 2005 Školský atlas sveta je ucelený atlas pre potreby školy. - Nástenné mapy	- Internet - Časopisy - Populárno-náučná literatúra

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Predmet môže byť hodnotený dvojakým spôsobom – systém hodnotenia si vyberá vyučujúci.

E) Hodnotenie váhovým systémom

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 3x test - váha 2
- Odpoveď - váha 1
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 1
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
 - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
 - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

F) Hodnotenie bodovým systémom

Test – má byť tematicky zameraný – buď po tematickom celku, alebo zhrňujúci s otvorenými

i
 zatvorenými otázkami (používame i monitorovacie úlohy a testy zamerané na čítanie s porozumením) – vždy dopredu určený/ohlásený.

Môže byť 20, 25 a 30 bodový. Podľa nižšie uvedenej štandardnej stupnice sú žiakovi pridelené

body.

Počet testov: min. 3

Odpoveď – za odpoveď prideliť body za známku. Pri každej známke sa zapíše určitý

vopred určený počet bodov.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = 1bod, známka 5 = -5bodov/

Počet odpovedí: nie je povinná, odporúča sa

Päťminútovka/kontrolný test – hodnotenie je podobné ako pri odpovedi.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = -3 body, známka 5 = -5bodov/

Počet 5min.: nie je povinný, odporúča sa

Prezentácia/referát – prideliť body podľa náročnosti a prezentovania

/0 až 3 body/

Počas celej klasifikácii sa prihliada i na aktivitu – teda žiakovi môžu byť počas roka pridelené mimoriadne body – tzv. aktivizačné – za výbornú prácu na hodinách, za seminárnu prácu navyše, atď.

Žiak má prehľad – koľko bodov získal, koľko mal získať. Vie koľko potrebuje získať, aby dosiahol lepší stupeň záverečného hodnotenia.

Názov predmetu	GEOGRAFIA RP 4.ročník, október
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Geografia ako učebný predmet učí žiakov orientovať sa v súčasnom svete, učí ich pýtať sa a odpovedať na javy, ktoré sa stali na zemskom povrchu, kde sa stali, prečo sa stali, ako súvisia s inými dejmi. Ľudia potrebujú mať informácie o prírodnom prostredí sveta a miestach, na ktorých žijú. Geografia má veľa spôsobov ako môže riešiť problémy, na ktoré ľudia hľadajú odpoveď.

Učebný predmet geografia je integrujúcim predmetom, ktorý spája fyzické a humánne dimenzie sveta do štúdia prostredia, miest a obyvateľstva. Predmetom štúdia geografie je zemský povrch a procesy na ňom prebiehajúce, vzťahy medzi ľuďmi a krajinou.

Cieľom geografie ako učebného predmetu je uvedomiť si vzájomnú prepojenosť jednotlivých zložiek krajiny s človekom a pochopiť, že narušenie jednej zložky krajiny ohrozi existenciu života na Zemi. Porozumenie svetu, jeho prostrediu a ekonomike bude vysokou úrovňou kompetencie v geografii, pretože geografia myslí priestorovo v lokalizovaní, v mierke, v pohybe, vo vzorkách, zbiera informácie, vyhodnocuje ich a odpovedá na otázky.

Ľudia potrebujú mať vedomosti z geografie, ktorá učí rozumieť priestorovému rozmiestneniu miest a ľudí v prostredí na Zemi.

Geografia neoboznamuje žiakov s izolovanými faktami, ale učí porozumieť vzťahom. Geograficky informovaní ľudia:

- Vedia správne interpretovať získané poznatky o fyzických a humánných charakteristických črtách miest, a používať vedomosti na definovanie a študovanie regiónov a ich zmien.** Cieľom je osvojovanie poznatkov (faktických, koncepčných, procedurálnych, metakognitívnych) rozvíjanie poznávacích schopností, aplikovanie koncepčných a procedurálnych poznatkov.
- Získavať informácie z geografických zdrojov (mapy, diagramy, grafy, letecké fotografie a pod.), analyzovať a hodnotiť ich.** Zároveň vedieť získané poznatky interpretovať formou geografických znázornení (máp, diagramov...). Cieľom je vedieť používať mapy a ďalšie geografické nástroje, podávať informácie o javoch. Význam práce s mapou je v tom, že mnoho informácií môže byť prezentovaných v mape. Mapy môžu ukázať lokalizáciu krajín, sídiel, rozmiestnenie prírodných zdrojov a populácie, podnebné a dopravné siete. Mapy a glóbusy sú primárnymi nástrojmi geografie. Sú zdrojom informácií o svete v minulosti a v súčasnosti. Schopnosť pracovať s mapou je základnou zručnosťou geografie.
- Vedieť vysvetliť javy prebiehajúce v prírode geografickými poznatkami.** Veľmi dôležité je, aby geograficky vzdelaní ľudia vedeli vysvetliť a hodnotiť deje, ktoré sa prejavujú v prírode, napríklad sopečná činnosť, zemetrasenie, zmena počasia pri prechode atmosférického frontu, vznik monzúnov a pod.
- Chápať vplyv človeka na prírodu, ovplyvňovanie človeka prírodou, pričiniť sa o zachovanie trvalo udržateľného rozvoja.** Ľudia tvoria regióny, preto dôležitým cieľom geografie je naučiť, prečo sa regióny menia, ako kultúra a technológia vplýva na zmenu miest a regiónov, ako treba zhodnotiť vplyv človeka na prírodu, napríklad lokalizovanie priemyselného závodu do kotliny, vznik ozónovej diery, klčovanie pralesov.
- Vedieť komunikovať s ľuďmi na celom svete, vážiť si kultúru a tradície jednotlivých skupín obyvateľstva, zároveň si zachovávať vlastnú identitu.** Cieľom je, aby geograficky informovaní ľudia vedeli analyzovať priestorovú organizáciu ľudstva, vedeli ako aplikovať priestorové informácie na vysvetlenie priestorových štruktúr. Porozumenie kultúram je veľmi dôležitou kompetenciou. V podcieľoch rozvoja schopnosti vzájomného porozumenia si medzi osobami a skupinami vyzdvihujeme

najmä rozvoj sociálnej inteligencie, schopnosti empatie, súcitu, tolerancie k inakosti, rešpektu práva slobôd a iných interpersonálnych schopností.

6. **Vedieť aplikovať získané poznatky v bežnom živote.** Dôležité je naučiť sa, na základe získaných poznatkov, správne a cieľavedome zdokonaľovať geografické prostredie v miestnej krajine.

Cieľové požiadavky z geografie sú formulované tak, aby žiaci pri prezentácii vedeli využívať vedomosti a zručnosti v súvislostiach, vedeli ich racionálne a efektívne využívať, prezentovať informácie v rôznych grafických podobách (grafy, tabuľky, schémy, animácie, filmy a pod.) a zrozumiteľne ich interpretovať. Na maturitnej skúške by žiaci mali prezentovať vlastné riešenie problému návrhom projektu a stručným návrhom postupu jeho riešenia.

Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku z geografie obsahujú päť tematických okruhov učiva. V každom tematickom okruhu je spresnený obsah a požiadavky na vedomosti a zručnosti, ale očakáva sa, že v maturitných zadaniach budú prepájané požiadavky z jednotlivých okruhov tak, aby umožnili žiakom prezentovať kľúčové a predmetové kompetencie.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov sú sformulované ako operacionalizované ciele, ktoré konkrétne vyjadrujú, na akej úrovni má žiak obsahové prvky ovládať. Zároveň sú orientované na vyššie myšlienkové operácie, hlavne na aplikáciu, analýzu, hodnotenie, ale aj tvorivosť. Formulácia operacionalizovaných cieľov vychádza z revidovanej Bloomovej taxonómie. Pri zadaniach odporúčame využívať Niemierkovu taxonómiu.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Všeobecné cieľové požiadavky majú ucelený a nadpredmetový charakter, smerujú k zvýšeniu adaptability človeka v meniacom sa prostredí, rozvíjajú schopnosť komunikovať, schopnosť riešiť problémy, rozvíjajú kreativitu, flexibilitu, schopnosť racionálne využívať informačné zdroje, spracovať informácie, aplikovať základné štatistické techniky, s porozumením čítať text a získavať z neho informácie, prevádzať neverbálne informácie na verbálne a naopak, vytvárať myšlienkové schémy, projektovať prácu.

Špecifické cieľové požiadavky, ktoré sa rozvíjajú geografickým vzdelávaním zvyšujú schopnosť pracovať s mapou, schopnosť orientovať sa v teréne, schopnosť správne geograficky sa vyjadrovať, schopnosť využívať geografické informačné zdroje (kartogramy, kartodiagramy, profily územia, klimadiagramy, vekové pyramídy a i.).

Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku z geografie obsahujú **päť tematických celkov učiva**. V každom tematickom celku je spresnený **obsah a požiadavky na vedomosti a zručnosti študentov**.

Maturitná skúška sa vzťahuje na učivo celého gymnaziálneho štúdia, preto majú cieľové požiadavky **syntetický charakter** a nemusia sa vždy kryť s obsahom príslušného tematického celku učebných osnov.

Obsahovú časť cieľových požiadaviek tvoria pojmy, fakty a vzťahy vybrané z obsahu geografického vzdelávania, o ktorom predpokladáme, že by ho mali maturanti ovládať. Pri stanovení geografického obsahu sa brali do úvahy ciele geografického vzdelávania, ako aj ciele učebného predmetu s ohľadom na ciele spoločnosti a ciele žiakov.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti študentov sú sformulované ako operacionalizované ciele, ktoré konkrétne vyjadrujú, na akej úrovni má študent poznatky ovládať. Zároveň sú orientované na vyššie myšlienkové operácie, hlavne na analýzu, syntézu a hodnotenie javov. Formulácia operacionalizovaných cieľov vychádza z Bloomovej a Niemierkovej taxonómie.

Samotné **požiadavky** neslúžia na zisťovanie a kontrolu vedomostí a zručností žiakov. Tvoria len **základ pre zadania (úlohy)** maturitnej skúšky.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti konkrétne vymedzujú, **ktoré vedomosti a zručnosti by mali žiaci počas štúdia získať a vedieť preukázať**.

Súčasťou požiadaviek na vedomosti a zručnosti sú ukážky **exemplifikačných úloh**, ktoré ilustrujú a spresňujú hĺbku a šírku požiadaviek, ukážky, ktoré uvádzajú príklady, ako majú žiaci ovládať uvedené požiadavky.

Samotné požiadavky neslúžia na zisťovanie a kontrolu vedomostí a zručností žiakov. Tvoria len základ pre zadania (úlohy) maturitnej skúšky, ktoré majú byť zostavené syntézou požiadaviek z jednotlivých okruhov.

Obsahovú časť cieľových požiadaviek tvoria pojmy, fakty a vzťahy vybrané z obsahu geografického vzdelávania. Témy sú rozdelené **do 5 okruhov**, ale v maturitných zadaniach sa jednotlivé okruhy prelínajú v regionálnej geografii.

Príklad zadania: *„zdôvodnite nerovnomerné rozdelenie obyvateľstva v jednotlivých regiónoch Európy, porovnajte špecifické rozdiely v hustote obyvateľstva ovplyvnené prírodnými podmienkami“.*

Medzi okruhmi **nie je zvlášť vyčlenený okruh Regionálna geografia**, pretože **fyzickogeografické regióny** a **humánnogeografické regióny** tvoria základ pre regionálnu geografiu a v zadaniach by sa mali objaviť aplikácie prepájania fyzickogeografických regiónov a humánnogeografických regiónov v konkrétnej oblasti sveta.

Príklad:

Požiadavka: *„Na základe štatistických údajov (pomocou tabuliek) uviesť hodnoty natality, mortality a prirodzeného prírastku pre Zem ako celok, porovnať tieto údaje za jednotlivé vybrané oblasti.“*

Preformulovanie do úlohy v zadaní: *„Na základe štatistických údajov pomocou tabuliek uveďte hodnoty natality, mortality a prirodzeného prírastku pre Zem ako celok a tieto údaje porovnajte s nasledujúcimi oblasťami: Japonsko, Austrália a severná Európa.“* Pri uvažovaní nad odpoveďou žiak musí zobrať do úvahy fyzickogeografické pomery ako aj humánnogeografické pomery v jednotlivých oblastiach.

Uvedené rozloženie do okruhov je len orientačné, maturitné zadania je možné kombinovať v rámci jednotlivých tematických celkov. Príklad: Porovnanie Slovenska s vybraným štátom v ľubovoľnom regióne Európy.

III. Predmetové kompetencie

Jednotlivé čiastkové kompetencie možno zhrnúť do viacerých tematických okruhov:

- Rozvíjanie kompetencie pracovať s informáciami sa deje prostredníctvom analýzy a interpretácie rozsiahleho súboru vstupných faktografických informácií, ktoré žiak dokáže sám získať a ich transformovať do hodnotiacich a sumarizujúcich výstupov. Schopnosť pracovať s týmito výstupmi v podobe tematických máp, tabuliek, schém, diagramov a blokdiagramov. Zároveň sa tým rozvíja aj čitateľská gramotnosť a to čítanie nesúvislých textov. Cieľom je naučiť pracovať a interpretovať údaje.
- Praktické zvládnutie riešenia problémových situácií vyžadujúcich analýzu kartografického materiálu najrôznorodšej povahy aj v digitálnej forme, vrátane práce s GPS je súčasťou rozvíjania kompetencie riešiť problémy v prepojení na digitálnu kompetenciu. Používať informačné a komunikačné technológie je neoddeliteľnou súčasťou vyučovania pri tvorbe projektov, ale aj pri úlohách z regionálnej geografie sveta a Slovenska.
- Aplikovať poznatky o zákonitostiach premien geografickej krajiny pri posudzovaní perspektív vybraných regiónov. Navrhovať a hodnotiť alternatívne postupy pri scenároch ich rozvoja. Praktický význam geografie spočíva v tom, že pomáha modelovať aj pracovné možnosti – modelová cestovná kancelária, rozvoj regiónu, prezentácia vybraného regiónu.
- Pochopenie globálnych trendov vývoja spoločnosti na Zemi a uplatnenie zručnosti na využitie týchto poznatkov pri profesných aktivitách (ďalšie štúdium, podnikanie a i.).

- Racionálne zhodnotenie dosahov ľudskej činnosti na životné prostredie a budovanie postojov, ktoré sú v súlade s optimalizáciou využitia krajiny pri minimálnych zásahoch do prírody (udržateľný rozvoj).
- Viesť žiakov k vnímaniu odlišností medzi jednotlivými, národmi, kultúrami a náboženstvami a v konečnom dôsledku k odmietavému postojovi k intolerancii, xenofóbii a násiliu.
- Spoznávanie kultúr a zvykov obyvateľov rôznych štátov sveta, ktoré vedie k akceptácii ich spôsobu života
- Komunikatívnu kompetenciu – využívaním samostatných prejavov žiakov a používaním správnej geografickej terminológie

Výsledkom rozvíjania kompetencií je získanie geografickej gramotnosti, ktorá predstavuje systém poznatkov, prírodných a socioekonomických podmienok a faktorov života spoločnosti v globálnych aj regionálnych rozmeroch. Geografia prehľbuje orientáciu v dnešnom svete.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: Štvrtý

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne, 80 hodín ročne

TEMATICKÉ OKRUHY CIEĽOVÝCH POŽIADAVIEK

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
Štvrtý/Oktáva	1. Význam geografie pre ľudskú spoločnosť	2
	2. Planéta Zem a jej zobrazenie	8
	3. Fyzickogeografické regióny sveta	32
	4. Humánno-geografické regióny sveta	22
	5. Regionálna geografia Slovenskej republiky	16

V rámci uvedených tematických okruhov sa v maturitných zadaniach využívajú tematické celky:

Zem a zobrazovanie Zeme,

Fyzická geografia (atmosféra, hydrosféra, litosféra, pedosféra, biosféra),

Humánna geografia (obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo sveta),

Regionálna geografia sveta (politická mapa sveta, geografia Európy, Ameriky, Ázie, Afriky, Austrálie, Oceánie, Antarktídy a oceánov),

Geografia Slovenskej republiky,

Geoekológia a environmentalistika

CIEĽOVÉ POŽIADAVKY

VÝZNAM GEOGRAFIE PRE ĽUDSKÚ SPOLOČNOSŤ (2)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • Vysvetliť pojem geografia • Charakterizuje objekt a predmet geografie v minulosti a v súčasnosti. • Vysvetliť význam geografie pre ľudskú	• Pojem geografia, objekt geografie, predmet geografie, • krajinná sféra, krajina, fyzicko-geografická a socioekonomická sféra,

spoločnosť v minulosti, súčasnosti a budúcnosti. Uviesť konkrétne príklady, kedy geografia pomáha pri riešení problémov v praxi.	význam geografie pre človeka, geografia ako pomoc pri riešení problémov v praxi.
--	--

PLANÉTA ZEM A JEJ ZOBRAZENIE (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
- Zakresliť do schémy postavenie Zeme a jej polohu v slnečnej sústave medzi ostatnými objektmi slnečnej sústavy. Uviesť rozdiel medzi pojmami vesmír, galaxia, slnečná sústava, planéty, mesiace. - Opísať a vysvetliť dôsledky tvaru Zeme na vytvorenie horizontálnej zonálnosti. Zakresliť do schémy dôsledky tvaru Zeme na prírodné pomery.	Zem vo vesmíre (vesmír, galaxia, slnečná sústava, planéty, mesiace, tvar Zeme, veľkosť Zeme)
- Opísať hlavné pohyby Zeme, dobu ich trvania a vysvetliť dôsledky rotácie Zeme na zmenu denného rytmu procesov v krajine. - Vysvetliť, aké dôsledky má sklon zemskej osi k rovine obehu na procesy prebiehajúce v krajine. - Vysvetliť súvislosť medzi uhlovou rýchlosťou rotácie Zeme a časovými pásmami. Na konkrétnych príkladoch ukázať rozdiel medzi pásmovým časom a miestnym časom a zdôvodniť zavedenie pásmového času a jeho význam pre spoločnosť. Prakticky vypočítať rozdiely v miestnych časoch rôznych miest na Zemi. - Analyzovať a zhodnotiť dôsledky nerovnomernej rýchlosti obehu Zeme okolo Slnka, vysvetliť, prečo je leto na severnej pologuli dlhšie a chladnejšie ako leto na južnej pologuli, opísať, ako sa v lete mení dĺžka dňa v závislosti od geografickej šírky. Vysvetliť pojmy príslnie, odslnie, porovnať rýchlosť obehu v príslní a odslní a zakresliť schematicky polohu Zeme v príslní a odslní. - Vysvetliť príčiny vzniku slapových javov, ako sa prejavuje ich vplyv (zhodnotiť pozitíva, resp. negatívna slapových javov pre život človeka a pre hospodárstvo), porovnať v rôznych oblastiach sveta. - Porovnať využitie rôznych druhov máp v praktickom živote, porovnať základné kartografické zobrazenia a ich používanie v bežnom živote. - Porovnať mapy toho istého regiónu v rôznych mierkach. Vysvetliť, ako sa na nich prejavuje generalizácia. - Určovať polohu ľubovoľných miest na mape	- Pohyby Zeme a ich dôsledky - Rotácia Zeme, slnečný deň, časové pásmo, miestny čas - Obeh Zeme okolo Slnka a jeho dôsledky, skutočné pohyby Zeme a zdanlivé pohyby Slnka, uhol zemskej osi k rovine obehu - Kartografia, mapa, mierka mapy, druhy máp podľa mierky, - Kartografické zobrazenia (azimutálne, valcové, kužeľové), - Obsah mapy (topografický, tematický, legenda) - Charakteristika Mesiaca (veľkosť, vzdialenosť od Zeme), - Mesiace a jeho vplyv na Zem. (príliv, odliv, význam slapových javov)

podľa geografických súradníc, počítať vzdialenosti medzi bodmi na mape podľa mierky.	
--	--

FYZICKOGEOGRAFICKÉ REGIÓN Y SVETA (32)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • Vyčleniť fyzickogeografické regióny podľa zvoleného fyzickogeografického kritéria, • Zdôvodniť vybrané kritérium a jednotlivé regióny sveta porovnať. • Vysvetliť vzťahy medzi krajinnými prvkami v jednotlivých regiónoch. Uviesť konkrétne príklady regiónov na svete z hľadiska vzťahov medzi krajinnými prvkami. • Charakterizovať vývoj reliéfu v jednotlivých oblastiach sveta. • Opísať klimatotvorné činitele, ktoré ovplyvňujú jednotlivé regióny, uviesť konkrétne príklady ich vplyvu na podnebie. • Analyzovať klimatické diagramy, vysvetliť charakteristiky klimatických diagramov, pracovať so štatistickými údajmi. • Porovnať vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie jednotlivých oblastí sveta na konkrétnych príkladoch. Porovnať rôzne oblasti sveta podľa ich klimatických diagramov. • Posúdiť vplyv monzúnov na podnebie južnej, juhovýchodnej a východnej Ázie. Vysvetliť mechanizmus vzniku monzúnov. Určiť oblasti letného a zimného monzúnu. Porovnajte vplyv letného a zimného monzúnu na život obyvateľstva a hospodárstvo štátov v danej oblasti. • Vysvetliť odlišnosti v klimatických charakteristikách. Porovnať klimatické diagramy vybraných miest v rôznych regiónoch sveta. • Charakterizovať vplyvy klimatogeografických činiteľov na podnebie jednotlivých oblastí sveta, porovnať ich. Analyzovať hodnoty základných klimatických charakteristík v jednotlivých oblastiach. Podľa štatistických ukazovateľov a grafických znázornení analyzujte hodnoty klimatických charakteristík v jednotlivých oblastiach. Porovnať fyzickogeografickú charakteristiku vybraných regiónov. • Posúdiť klimatotvorné činitele (morské prúdy, horské pásma a i.), ktoré narušujú šírkovú zonálnosť podnebia. Konkretizovať vplyv všeobecnej cirkulácie atmosféry na 7 podnebie rôznych oblastí sveta (pásmo rovníkových tíšín, pasáty, striedanie období sucha a dažďov).	• Atmosféra • Meteorológia, • Význam atmosféry, zloženie a členenie atmosféry, počasie, meteorologické prvky, meteorologické javy • Klíma, klimatotvorné činitele, makroklíma, mikroklíma, rozloženie teploty a zrážok na Zemi, teplotné pásma, činitele vplývajúce na rozloženie zrážok, zrážkové pásma, • Prúdenie vzduchu, vietor, všeobecná cirkulácia ovzdušia, Coriolisova sila, monzúny, pasáty, západné a východné vetry, • Vzduchové hmoty, atmosférické fronty, cyklóna a anticyklóna, tlakové útvary na polárnom fronte, tropické cyklóny, • Znaky oceánskeho a kontinentálneho podnebia; • Hlavné klimatické pásma (podľa Alisova), • Miestne vetry, teplotný gradient, inverzia teploty, • Klimatické diagramy, • Znečistenie ovzdušia, význam ozónovej vrstvy.

• Porovnať klimatickogeografickú charakteristiku jednotlivých regiónov. Posúďte vplyv pravidelných vetrov, morských prúdov, zemepisnej šírky a nadmorskej výšky na podnebie jednotlivých oblastí sveta.	
• Charakterizovať stavebné jednotky oceánskeho dna, uviesť príklady a porovnať jednotlivé časti Zeme. Zhodnotiť hospodársky význam svetového oceána (jeho časti) a nevyhnutnosť jeho ochrany. • Vysvetliť vzájomný vzťah hydrosféry a litosféry v jednotlivých regiónoch, vybrať regióny, ktoré sú podobné a ktoré sú odlišné, zdôvodniť vplyv studených morských prúdov na vznik púští. • Opísať dôsledky príboja na morské pobrežie, uviesť kladné a záporné prejavy jeho činnosti v rôznych oblastiach sveta. • Porovnať vplyv morských prúdov na západné a východné pobrežia svetadielov, podľa mapy uviesť ich príklady. • Opísať a porovnať režim odtoku (rovníkový, monzúnový, dažďovo-oceánsky, ľadovcový) a uviesť, ako režim odtoku ovplyvňuje možnosti hospodárskeho využitia riek. • Porovnať hospodársky význam riek v rôznych oblastiach sveta. • Lokalizovať na mape prvky hydrografickej siete. Zhodnotiť socioekonomický význam jednotlivých riek, akú úlohu hrajú v kultúre obyvateľstva a akú v hospodárskom rozvoji v minulosti a v súčasnosti.	• Hydrosféra, voda na Zemi a jej zásoby, • Svetový oceán a jeho časti, moria, • Teplota a salinita, dynamika morskej vody, • Vodstvo súše (povrchové toky, hydrografická sieť, povodie, rozvodie, úmorie, hustota a tvar riečnej siete), vodný stav, prietok, režim odtoku, jazerá, vodné nádrže, ľadovce, stála snehová pokrývka, • Podpovrchová voda, význam vody pre človeka, problémy v oblastiach s nedostatočnými zásobami vody, • Príklady riešenia problémov spojených s nedostatkom vody.
• Charakterizovať vývoj reliéfu v jednotlivých oblastiach sveta. • Zhodnotiť podľa mapy zastúpenie jednotlivých povrchových celkov, lokalizovať jednotlivé prvky vertikálnej členitosti. • Porovnať podľa mapy zastúpenie povrchových celkov v jednotlivých oblastiach, zdôvodniť ich rozloženie z hľadiska vývoja reliéfu. • Uviesť príklady pôsobenia vonkajších činiteľov na povrch a porovnať ich v jednotlivých oblastiach. Porovnať vybrané jednotlivé regióny podľa georeliéfu, charakterizovať rozdiely v tvorbe georeliéfu v jednotlivých regiónoch, zamerať sa na vzájomné pôsobenie endogénnych a exogénnych síl. Uviesť konkrétne príklady prejavov vonkajších geomorfologických činiteľov a zhodnotiť ich vplyv tvorbe reliéfu miestnej krajiny. • Charakterizovať oblasti intenzívnej sopečnej činnosti a porovnať ju s mapou litosféry (litosférických dosiek) Zeme. Zamerať sa na kladné a záporné dôsledky sopečnej činnosti. • Uviesť príklady prejavov vonkajších geomorfologických procesov na vybraných regiónoch Zeme a zhodnotiť ich vplyv na	• Litosféra, zloženie zemského telesa, • stavba a vlastnosti zemskej kôry, rozdelenie litosféry (pevninská, oceánska), horniny tvoriace litosféru, litosferické dosky a ich pohyb, dôsledky ich pohybov, • vnútorné procesy, vznik pohorí, vulkanizmus, zemetrasenie, vrásové poruchy, príkrovy, • planetárne členenie litosféry, stabilné časti pevnín, štíty, platformy, mobilné orogénne zóny, jednotky oceánskeho dna, • tvárnosť zemského povrchu, pôsobenie geomorfologických činiteľov, typy georeliéfu.

krajinu.	
• Pomocou mapy opísať horizontálne (šírkové) usporiadanie hlavných pôdnych typov na Zemi a jeho väzby na podnebie. • Charakterizovať vertikálnu zonálnosť pôdnych typov. Charakterizovať zonálne a azonálne pôdne typy na príkladoch v miestnej krajine. • Charakterizovať vznik a rozmiestnenie biocenóz na základe teploty a vlhkosti. Porovnať teploty, množstvo zrážok, pôdne typy, zastúpenie rastlín a živočíchov v bioklimatických pásmach. Zhodnotiť vzťahy vo vybranom krajinnom ekosystéme. • Vysvetliť prvotnú príčinu členenia biosféry so stúpajúcou nadmorskou výškou. Porovnajte výškové stupne a šírkové vegetačné pásma v rôznych oblastiach sveta. • Porovnať zákonitosti rozšírenia pôd, rastlínstva, živočíšstva v jednotlivých oblastiach Európy v závislosti od geografickej šírky a nadmorskej výšky. • Komplexne charakterizovať jednotlivé regióny sveta pomocou tematických máp povrchu, podnebia, pôd, rozmiestnenia rastlínstva a živočíšstva. • Vysvetliť zákonitosti rozmiestnenia bioklimatických pásiem svetadielov (geografická šírka, nadmorská výška). Zhodnotiť väzby v jednotlivých bioklimatických pásmach v regiónoch. • Komplexne porovnať jednotlivé typy krajín (podnebie, vodstvo, pôdy, rastlínstvo, živočíšstvo). Komplexne zhodnotiť konkrétne typy krajín jednotlivých svetadielov (vybrať si ľubovoľné podobné alebo rozdielne).	• Pedosféra, pôda, pôdotvorné činitele, • Pôdne horizonty, zloženie pôd, štruktúra a textúra pôdy, reakcia pôdy, humus, úrodnosť pôdy, pôdne druhy, • Pôdotvorné procesy, pôdne typy, význam pôd pre človeka, ochrana pôdy, problémy spojené s nedostatkom vhodnej pôdy. • Biosféra, krajinný ekosystém, • Vznik bioklimatických pásiem a ich rozloženie na Zemi, • Rastlínstvo a živočíšstvo oceánov, vertikálne členenie biosféry, • Význam biosféry pre človeka, ochrana ekosystémov.

HUMÁNOGEOGRAFICKÉ REGIÓNY SVETA (22)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • Vyčleniť humánnogeografické regióny podľa vybraného kritéria. • Zdôvodniť výber kritérií, podľa ktorých je možné vyčleňovať regióny na Zemi (kultúrne, hospodárske regióny a i.), porovnať vyčlenené regióny podľa vybraného kritéria. • Porovnať zaľudnenie rôznych častí sveta a zdôvodniť, ktoré prírodné a hospodárske podmienky ovplyvňujú zaľudnenosť oblastí, zamerať sa na štyri hlavné oblasti koncentrácie obyvateľstva (viac ako 100 obyvateľov na km²). • Na základe štatistických údajov (pomocou	• Humánnogeografické regióny sveta, kritériá na vyčlenenie regiónov, • Počet obyvateľov na Zemi, počet obyvateľov v jednotlivých regiónoch, • Faktory ovplyvňujúce rast a pokles počtu obyvateľstva, populačná explózia, problémy spojené s populačnou explóziou, • Rozmiestnenie obyvateľstva, hustota obyvateľstva, predpoklady osídľovania, • Dynamika obyvateľstva, prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva, demografický cyklus, • Štruktúra obyvateľstva podľa

tabuliek) uviesť hodnoty natality, mortality a prirodzeného prírastku pre Zem ako celok, porovnať tieto údaje za jednotlivé oblasti. • Komplexne zhodnotiť zákonitosti vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva, poznať jednotlivé typy vekových pyramíd, porovnať vybrané vekové pyramídy rôznych štátov • Na základe údajov zhodnotiť súčasné trendy migrácie obyvateľstva, ich dôvody a možné dôsledky.	biologických, ekonomických a kultúrnych znakov v jednotlivých regiónoch, veková pyramída.
• Zhodnotiť konkrétne príklady lokalizácie priemyselnej výroby vo vzťahu k lokalizačným činiteľom. • Zhodnotiť, ako ťažba nerastných surovín ohrozuje životné prostredie v jednotlivých častiach sveta, ako ovplyvňujú rozmiestnenie priemyslu lokalizačné činitele, napríklad voda, dostatok pracovných síl, tradície, nerastné suroviny, poľnohospodárske plodiny. • Porovnať formy a druhy cestovného ruchu a na základe tematických máp zhodnotiť lokalizačné predpoklady. • Zostaviť (podľa mapy a literatúry) zoznam miest a oblastí, kde možno realizovať jednotlivé druhy a formy cestovného ruchu. • Uviesť príklady prímorského, horského, kultúrnohistorického cestovného ruchu. • Porovnať ich prírodné a kultúrne podmienky podľa jednotlivých foriem cestovného ruchu.	• Poľnohospodárska výroba, význam poľnohospodárstva pre človeka, • Činitele ovplyvňujúce lokalizáciu poľnohospodárstva, poľnohospodárska výroba, rastlinná výroba, živočíšna výroba, • Ťažba nerastných surovín, priemyselná výroba, hlavné oblasti koncentrácie rozmiestnenia priemyslu, • Doprava, význam dopravy, • Cestovný ruch, význam cestovného ruchu, druhy a formy cestovného ruchu, oblasti cestovného ruchu, • Zahraničný obchod, export, import, platobná bilancia, • Služby.
• Zaradiť sídla vo svojom okolí podľa ich funkcií a porovnať ich navzájom. • Vysvetliť pojem urbanizácia, zdôvodniť jej odlišnosti vo vyspelých a rozvojových regiónoch. • Porovnať proces urbanizácie v rozvojových a rozvinutých krajinách, zdôvodniť jej odlišnosti a zhodnotiť tendencie urbanizácie v budúcnosti.	• Osídlenie, sídlo, obec, mestské a vidiecke osídlenie, metropola, aglomerácia, konurbácia, megalopolis, • štruktúra sídel, funkcie sídel, funkčné členenie mesta, centrum mesta, priestorový rast mesta, proces urbanizácie.

GEOGRAFIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY (16)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - Vysvetliť súvislosť medzi vytváraním reliéfu v jednotlivých geologických dobách a horninovým zložením geologických pásiem. Pomocou mapy charakterizovať vývoj Karpát a Panónskej panvy v jednotlivých geologických dobách, rozmiestnenie flyšových, jadrových, sopečných pohorí a Panónskej panvy. - Vymenovať významné nerastné suroviny Slovenska, lokalizovať miesta ich výskytu na mape a posúdiť ich vzťah k horninovému podložiu. - Opísať geomorfologické procesy, ktoré modelovali reliéf Slovenska a podľa mapy na konkrétnych príkladoch charakterizovať ich vplyv. Uviesť na príkladoch, ktoré geomorfologické procesy formovali reliéf. - Identifikovať geomorfologické celky v miestnej krajine. Uviesť lokalizáciu geomorfologických celkov miestnej krajiny konkrétne v teréne. - Vymenovať klimatotvorné činitele a charakterizovať špecifiká ich pôsobenia na území Slovenska. Opísať vplyv vzduchových hmôt a stacionárnych tlakových útvarov na podnebie (počasie) SR, analyzovať dôsledky polohy Slovenska blízko polárneho frontu, charakterizovať počasie pri cyklónálnej a anticyklónálnej situácii v lete a zime. - Podľa mapy určiť priemernú ročnú teplotu oblastí Slovenska, ročný chod teplôt, charakterizovať teplotný gradient a vznik teplotnej inverzie. Na základe štatistických údajov a klimatických diagramov porovnať klimatické hodnoty jednotlivých oblastí Slovenska.	- Matematickogeografická, fyzickogeografická, socioekonomická poloha Slovenska; - povrchové celky, Karpaty, Panónska panva, horninové zloženie, zastúpenie nerastných surovín, - tvorba reliéfu endogénnymi a exogénnymi procesmi, typy reliéfu, geomorfologické členenie, geomorfologické celky; - klimatotvorné činitele, prúdenie vzduchových hmôt, polárny front, cyklóny, anticyklóny, stacionárne tlakové útvary, teplota vzduchu, zrážky, podnebné oblasti, počasie v miestnej krajine.

• Uviesť priemerné množstvo zrážok a zdôvodniť nerovnomerné rozloženie zrážok v priebehu roka na území Slovenska. • Podľa mapy určiť a porovnať podnebné oblasti Slovenska (teploty, zrážky a i.). • Podľa štatistických údajov porovnať jednotlivé oblasti Slovenska podľa množstva zrážok a zdôvodniť rozčlenenie Slovenska podľa množstva zrážok. • Zaradiť miestnu krajinu do podnebanej oblasti a charakterizovať jeho podnebné špecifiká. V teréne lokalizovať rieky (povodie, režim odtoku), vodné plochy a zásoby podzemnej vody v miestnej krajine. • Určiť vybrané rieky na mape. • Zdôvodniť nerovnomerné rozloženie zásob podzemnej vody. Vysvetlite súvis medzi rozložením podzemných vôd a geologickou stavbou územia (flyš, vápenec, nánosy štrku). • Vymenovať pôdne druhy a ich rozmiestnenie na území Slovenska, vysvetliť usporiadanie pôdných typov (vertikálna zonálnosť, predhorská zonálnosť) a určiť azonálne pôdne typy. Poznať súvislosti medzi podnebím, vodstvom, geologickým podložím a pôdnymi druhmi a pôdnymi typmi v miestnej krajine. • Analyzovať fyzickogeografické činitele a mechanizmus ich vplyvu na rozšírenie rastlinných druhov. • Porovnať jednotlivé oblasti na Slovensku podľa druhov rastlínstva a živočíšstva v súvislosti s rozložením podnebia a pôd. • Charakterizovať typických zástupcov rastlínstva a živočíšstva v jednotlivých výškových stupňoch. • Uviesť rozčlenenie faunistických oblastí a ich väzby na nadmorskú výšku, teploty, množstvo zrážok, pôdne typy. • Zhodnotiť zásahy človeka do prirodzenej vegetácie v minulosti a na modelových príkladoch (lužné lesy, miestna krajina) poukázať na dôsledky v súčasnosti. výrub, priemyselné emisie, zdravé porasty).	• Poloha Slovenska vzhľadom na hlavné európske rozvodie, • prvky hydrografickej siete a ich lokalizácia podľa mapy (Dunaj, Malý Dunaj, Morava, Váh, Nitra, Žitava, Hron, Ipel', Rimava, Slaná, Hornád, Bodrog, Torysa, Laborec, Latorica, Ondava, Topľa, Cirocha, Hnilec, Poprad, Dunajec, Orava, Revúca, Turiec, Kysuca), povodia riek, režim odtoku riek, jazerá (plesá), umelé vodné nádrže (Vodná nádrž Gabčíkovo, Liptovská Mara, Oravská priehrada, Šírava, Ružín, Domaša), • podzemné vody, minerálne a termálne vody; • vznik a význam pôdy, rozšírenie pôdných typov a druhov, • horizontálna zonálnosť, výšková zonálnosť, pôdy v miestnej krajine, úrodnosť (bonita) pôd; • fyzickogeografické pomery a vplyv človeka na rozmiestnenie rastlínstva a živočíšstva, rastlinné pásmo a výškové stupne rastlínstva, • zalesnenosť územia, význam lesa, lužné lesy, živočíšne spoločenstvá, • ochrana rastlínstva a živočíšstva, miestna krajina.
• Vysvetliť vplyv prírodných a socioekonomických podmienok na osídlenie územia v historických súvislostiach. • Opísať historický vývoj osídľovania územia Slovenska a podmienky, ktoré ho ovplyvnili. • Analyzovať tematické mapy (hustota zaľudnenia, národnostné zloženie a i.) Slovenska	• Vývoj osídlenia, • Počet obyvateľov, • Rast počtu obyvateľstva, • Štruktúra obyvateľstva podľa veku, zamestnanosti, národnosti, náboženstva, • Sídla, sídelná štruktúra, • Urbanizácia, sídla a ich lokalizácia.

a zaradiť oblasti Slovenska podľa týchto ukazovateľov. • Charakterizovať súčasný prirodzený prírastok na Slovensku a zdôvodniť jeho zmeny za ostatné desaťročia. Podľa tabuliek porovnať natalitu, mortalitu, prirodzený prírastok v jednotlivých oblastiach Slovenska. • Na základe diagramu charakterizovať percentuálne vyjadrenie počtu obyvateľov patriacich k jednotlivým národnostným menšinám • Opísať sídla z hľadiska ich kultúrneho alebo hospodárskeho významu. Zhodnotiť tendencie urbanizácie Slovenska v najbližších rokoch.	
• Zhodnotiť vývoj priemyselnej výroby v jednotlivých oblastiach Slovenska a v miestnej krajine. • Zhodnotiť hospodársky význam lesov a ich využitie na území Slovenska, negatívne dôsledky odlesnenia v jednotlivých oblastiach Slovenska a ich vplyv na prírodné pomery a na hospodársky potenciál, opísať poľnohospodárstvo (lesné hospodárstvo) v miestnej krajine. • Podľa mapy určiť smer hlavných trás železničnej, vodnej, cestnej a potrubnej dopravy na Slovensku, posúdiť stav jednotlivých druhov dopravy. • Na základe štatistických údajov zhodnotiť štruktúru zahraničného obchodu Slovenska. Charakterizovať zahraničný obchod Slovenska. • Charakterizovať oblasti s možnosťami využitia pre jednotlivé druhy a formy cestovného ruchu. Zhodnotiť možnosti cestovného ruchu v miestnej krajine, formy cestovného ruchu, ktoré sa môžu realizovať v miestnej krajine. • Uviesť oblasti Slovenska s narušeným životným prostredím, zhodnotiť dôvody ohrozenia. Posúdiť faktory ohrozujúce životné prostredie miestnej krajiny.	• Charakteristika hospodárstva a jeho vývoj, • Poľnohospodárska výroba a oblasti poľnohospodárskej výroby, • Priemyselná výroba a oblasti priemyselnej výroby, • Doprava, služby, zahraničný obchod, cestovný ruch, možnosti rozvoja cestovného ruchu.

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Význam geografie pre ľudskú spoločnosť	- informačno – receptívna - reproduktívna - problémový výklad - diskusia - metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií	- frontálna výučba - individuálna práca žiakov - práca vo dvojiciach
Planéta Zem a jej zobrazenie		- frontálna výučba - individuálna práca žiakov - skupinová práca - práca vo dvojiciach
Fyzickogeografické regióny sveta		- frontálna výučba - individuálna práca žiakov - skupinová práca - práca vo dvojiciach
Humánogeografické regióny sveta		- frontálna výučba - individuálna práca žiakov - skupinová práca - práca vo dvojiciach
Geografia Slovenskej republiky		- frontálna výučba - individuálna práca žiakov - práca vo dvojiciach

VI. Učebné zdroje

Odborná literatúra:

- KOL. AUTOROV. 2005.** *Lexikón krajín sveta*. 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 168 s. ISBN 8080424306
- DUBCOVÁ A KOL. 2010.** *GEOGRAFIA pomôcka pre maturantov a uchádzačov o štúdium na vysokých školách*. 1.vyd. Enigma, Nitra. ISBN 9788089132348

Didaktická technika:

- notebook
- dataprotektor
- videotechnika
- interaktívna tabuľa

Materiálne vyučovacie prostriedky:

- KOL. AUTOROV. 2005.** *Školský atlas sveta*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385

- **KOL. AUTOROV. 2001.** *Školský atlas – Zem, krajina, človek, mapa.* 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 16 s. ISBN 8080421536
- **KOL. AUTOROV. 2001.** *Školský atlas – Európa.* 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001.
- **KOL. AUTOROV. 2002.** *Školský atlas – Geografia pre stredné školy.* 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2002. 48 s. ISBN 9788080422295
- autoatlasy
- nástenné mapy jednotlivých kontinentov
- Interaktívny zemepisný atlas pre ZŠ a SŠ

Ďalšie zdroje:

- internet
- časopisy - National Geographic, Geografia, GEO, ...
- populárno-náučná literatúra
- DVD

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Predmet môže byť hodnotený dvojakým spôsobom – systém hodnotenia si vyberá vyučujúci.

G) Hodnotenie váhovým systémom

- Predmet sa klasifikuje
- Žiak musí mať minimálne 3 známky = 3x test
- Test – váha 2
- Odpoveď – váha 1
- Projekty, účasť na súťaži – váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Aktivita študenta – max. váha 2
- Domáce úlohy, iné aktivity na hodinách a pod. – váha 0,5

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chváľitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - priemer do 0,50 (vrátane) zaokrúhľujeme nadol
 - priemer nad 0,50 zaokrúhľujeme nahor
 - 1,50 = „1“; 1,51 = „2“

H) Hodnotenie bodovým systémom

Test – má byť tematicky zameraný – buď po tematickom celku, alebo zhrňujúci s otvorenými i zatvorenými otázkami (používame i monitorovacie úlohy a testy zamerané na čítanie s

porozumením) – vždy dopredu určený/ohlásený.

Môže byť 20, 25 a 30 bodový. Podľa nižšie uvedenej štandardnej stupnice sú žiakovi pridelené

body.

Počet testov: min. 3

Odpoveď – za odpoveď prideliť body za známku. Pri každej známke sa zapíše určitý

vopred určený počet bodov.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = 1bod, známka 5 = -5bodov/

Počet odpovedí: nie je povinná, odporúča sa

Päťminútovka/kontrolný test – hodnotenie je podobné ako pri odpovedi.

/známka 1 = 5bodov, známka 2 = 4body, známka 3 = 3body, známka 4 = -3 body, známka 5 = -5bodov/

Počet 5min.: nie je povinný, odporúča sa

Prezentácia/referát – prideliť body podľa náročnosti a prezentovania

/0 až 3 body/

Počas celej klasifikácii sa prihliada i na aktivitu – teda žiakovi môžu byť počas roka pridelené mimoriadne body – tzv. aktivizačné – za výbornú prácu na hodinách, za seminárnu prácu navyše, atď.

Žiak má prehľad – koľko bodov získal, koľko mal získať. Vie koľko potrebuje získať, aby dosiahol lepší stupeň záverečného hodnotenia.

Názov predmetu	Seminár z Geografie 4.ročník, oktáva
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet Voliteľný seminár z geografie v 4. ročníku gymnázia nadväzuje na geografické vzdelávanie predchádzajúcich ročníkov a je špecializovaný na prehĺbené, komplexné a kritické štúdium geografických reálií Slovenskej republiky. Predmet má výrazne nadpredmetový a syntetizujúci charakter, pričom spája fyzickogeografické, humánogeografické, socioekonomické, ekologické a geopolitické poznatky do uceleného obrazu modernej krajiny Slovenska v 21. storočí.

Základnou zručnosťou rozvíjanou na seminári je pokročilá práca s geografickými informačnými systémami (GIS), digitálnymi kartografickými dielami, štatistickými databázami Štatistického úradu SR (DATAcube), geoportálmi a modernými analýzami dát vrátane využitia umelej inteligencie pri vyhodnocovaní priestorových javov. Žiaci sa učia analyzovať príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov, hodnotia rozvojové možnosti jednotlivých samosprávnych krajov a navrhujú riešenia pre pálčivé environmentálne a hospodárske výzvy (napr. starnutie populácie, dopady klimatickej zmeny na vodné zdroje a lesné ekosystémy, transformácia priemyslu, automobilová závislosť ekonomiky).

Dôkladné poznanie Slovenska upevňuje národnú identitu a vlasťenectvo, ale zároveň podporuje kritické myslenie a občiansku zodpovednosť. Štúdium pomáha študentom systematicky sa pripraviť na maturitnú skúšku z geografie, ako aj na vysokoškolské štúdium v odboroch geografia, kartografia, GIS, environmentálne vedy, regionálny rozvoj, cestovný ruch, medzinárodné vzťahy či ekonómia.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky o Slovensku v praxi, pri analýze regiónov a riešení problémov.

Žiaci:

- využívajú špecializované tematické mapy, digitálne atlasy, GIS portály a ŠÚ SR ako základný zdroj informácií o Slovensku,
- správne a presne interpretujú komplexné informácie o krajine v rôznych formách (vekové pyramídy, bilancie zahraničného obchodu, kartogramy, demografické prognózy),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné dáta o socioekonomickom stave regiónov z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia prírodné a geologické osobitosti územia SR a ich priamy vplyv na osídlenie, rozvoj priemyslu, poľnohospodárstva a dopravy,
- rozumejú podstate demografických zmien, migračných tokov a národnostno-religiózne rozmanitosti obyvateľstva Slovenska,
- zaujmú postoj k najväčším ekologickým a hospodárskym výzvam SR (environmentálne záťaž, transformácia energetiky, regionálne rozdiely) a ponúknu konštruktívne riešenia,
- komplexne posúdia rozvojový potenciál a špecifiká všetkých 8 samosprávnych krajov (VÚC) Slovenskej republiky.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie Slovenska sú: Čím je daný región zaujímavý? Kde sa nachádza? Aká je jeho geologická a krajinná štruktúra? Ako sa vyvíjalo jeho osídlenie a ekonomika? Aké má problémy a perspektívy rozvoja?

- Žiaci dokážu čítať s porozumením odborný geografický, ekonomický a sociologický text, vyberať z neho informácie, triediť ich, syntetizovať a prezentovať.
- Sú schopní získavať a spracovávať dáta z nesúvislých textov – štatistických databáz DATAcube, tematických máp, grafov demografického vývoja, územných plánov a pod.

- Dokážu informácie objektívne a kriticky spracovať za pomoci moderných digitálnych technológií a umelej inteligencie.
- Vypracujú a obhája odborný regionálno-geografický projekt zameraný na zvolený región alebo geografický problém Slovenska.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: štvrtý

Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 60 hodín ročne

Geografická poloha, rozloha a štátne hranice SR (3)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • zhodnotiť geografické, geopolitické a geoeconomické súvislosti vyplývajúce z polohy SR v strednej Európe, • analyzovať vývoj štátnych hraníc a ich charakter v kontexte Schengenského priestoru, • porovnať výhody a nevýhody tranzitnej polohy Slovenska.	matematicko-geografická poloha, rozloha, krajné body SR, krajinné prvky určujúce hranice, dĺžka a typy hraníc so susednými štátmi (Česko, Poľsko, Ukrajina, Maďarsko, Rakúsko), geopolitický vývoj územia, vstup do EÚ a Schengenu, tranzitný potenciál

Geologická stavba a reliéf Slovenska (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • popísať hlavné etapy geologického formovania územia SR (hercýnske a alpínske vrásnenie, neogénny vulkanizmus), • uviesť príklady pôsobenia horotvorných procesov prebiehajúcich v geologickej minulosti na území Slovenska a ich dôsledky, • určiť najvýznamnejšie povrchové tvary vznikajúce činnosťou ľadovca, vody, vetra a krasových procesov, • charakterizovať najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska a identifikovať ich na mape.	geologické jednotky (jadrové pohoria, veporské a gemerské pásmo, bradlové pásmo, flyšové pásmo, neovulkanity, neogénne panvy), Karpaty, Panónska panva, Západné a Východné Karpaty, tvary reliéfu: ľadovcové doliny, karové jazerá (plesá), kras (jaskyne, škrapy, závrtové polia), vulkanické reliкty, riečne terasy a nivy pohoria, kotliny, nížiny: Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Slovenský kras, Slovenský raj, Pieniny, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Biele Karpaty, Nízke Beskydy, Poľana, Štiavnické vrchy, Kremnické vrchy, Malé Karpaty, Tribeč, Slanské vrchy, Vihorlat, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Podtatranská kotlina, Košická kotlina, Juhoslovenská kotlina, Hornádska kotlina, Zvolenská kotlina, Žilinská kotlina

Podnebie a atmosféra (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • Charakterizovať základné pojmy - vysvetliť príčiny premenlivosti počasia na Slovensku, • zdôvodniť vznik a rozmiestnenie klimatických oblastí na území Slovenska, • analyzovať dopady globálnej klimatickej zmeny na územie SR (teplotné extrémny, suchá, prívalové zrážky).	podnebie, počasie, klimatické činitele, prevládajúce prúdenie vzduchových hmôt, inverzia teplôt, klimatické oblasti (chladná, mierne teplá, teplá), teplotné a zrážkové pomery, teplotné minima a maxima v SR, meteorologické prístroje a klimatické grafy

Vodstvo (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • vysvetliť príčiny vzniku rozdielov vo vodnom stave a prietokoch významných slovenských riek počas roka, • rozlíšiť úmoria Čierneho a Baltického mora a vysvetliť priebeh hlavného európskeho rozvodia, • identifikovať na mape významné zdroje podzemnej vody a pramene termálnych vôd, • rozlíšiť jazerá a vodné nádrže podľa využitia a vzniku.	Dunaj, Morava, Váh, Orava, Kysuca, Turiec, Nitra, Hron, Ipel', Poprad, Dunajec, Slaná, Hornád, Torysa, Ondava, Laborec, Bodrog, režim odtoku rieky, jazerá a vodné nádrže: Štrbské pleso, Popradské pleso, Morské oko, Vodné dielo Gabčíkovo, Liptovská Mara, Zemplínska šírava, Oravská priehrada, tajchy, podzemná voda, minerálne a termálne pramene, Žitný ostrov

Pôdy, biosféra a ochrana prírody (5)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • charakterizovať typické rastlinné a živočíšne druhy žijúce v jednotlivých vegetačných stupňoch, • porovnať hlavné pôdne typy a pôdne druhy SR a ich úrodnosť, • zhodnotiť systém veľkoplošných a maloplošných chránených území v SR.	pôdne druhy a pôdne typy (černozeme, hnedozeme, kambizeme, podzoly, fluvizeme), výškové stupne rastlinstva, endenity a relikty, veľkoplošné chránené územia (TANAP, NAPANT, PIENAP, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poloniny), CHKO, NATURA 2000

Obyvateľstvo a sídelná štruktúra (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • zosumarizovať príčiny nerovnomerného rozmiestnenia obyvateľov na území Slovenska, • identifikovať významné funkcie najľudnatejších miest Slovenska, ich hospodársku vybavenosť a perspektívy rozvoja, • správne interpretovať informácie o vývoji a zložení obyvateľstva Slovenska, prezentované vo forme grafov, tabuliek, vekových pyramíd, diagramov a tematických máp, • charakterizovať procesy urbanizácie, suburbanizácie a deurbanizácie na Slovensku.	vývoj osídlenia, hustota zaľudnenia, prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva, zloženie obyvateľstva (demografické, národnostné, náboženské), starnutie populácie, sídla: Bratislava, Košice, Prešov, Nitra, Žilina, Banská Bystrica, Trnava, Martin, Trenčín, Poprad, Prievidza, Michalovce, Komárno, Nové Zámky, Zvolen, Bardejov, Banská Štiavnica, Skalica, Spišská Nová Ves, Levoča, Kremnica

Hospodárstvo a ekonomika Slovenska (11)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže • odôvodniť veľké hospodárske zaostávanie Slovenska v minulosti a vysvetliť etapy jeho transformácie, • vysvetliť príčiny aktuálnych problémov slovenského hospodárstva a dôvody nerovnomerného rozmiestnenia priemyslu na území Slovenska, • správne interpretovať štatistické údaje a ekonomické ukazovatele popisujúce hospodársku výkonnosť Slovenska a jeho regiónov, • odhadnúť vývoj a možné riziká zmien v kľúčových odvetviach priemyslu Slovenska, • zhodnotiť dopravnú infraštruktúru a druhové zastúpenie dopravy.	historický vývoj a transformácia ekonomiky, odvetvia priemyselnej výroby (automobilový, hutnícky, chemický, elektrotechnický, potravinársky), energetika (jadrová, vodná), poľnohospodárstvo a poľnohospodárske oblasti, druhy dopravy (cestná, železničná, letecká, vodná, potrubná), tranzitné koridory, zahraničný obchod

Cestovný ruch a kultúrne dedičstvo (6)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - zhodnotiť potenciál rozvoja najvýznamnejších oblastí cestovného ruchu na Slovensku, - určiť najvýznamnejšie centrá cestovného ruchu a kúpeľníctva, - lokalizovať a popísať pamiatky zapísané v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.	oblasti cestovného ruchu a ich centrá, zimný a letný turizmus, kúpeľníctvo (Piešťany, Trenčianske Teplice, Bardejov, Turčianske Teplice, Rajecké Teplice), pamiatky zapísané v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO (Banská Štiavnica, Levoča, Spišský hrad, Vlkolínec, Bardejov, Drevené kostoly, Jaskyne Slovenského krasu, Dobšinská ľadová jaskyňa, Karpatské bukové pralesy)

Regionálny rozvoj, regionálne rozdiely a vybrané regióny SR (8)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže - analyzovať údaje o nezamestnanosti v jednotlivých regiónoch Slovenska, - porovnať rozvinuté a menej rozvinuté regióny Slovenska a identifikovať príčiny disparities, - charakterizovať špecifiká a rozvojový potenciál 8 samosprávnych krajov SR (VÚC).	administratívno-správne členenie SR (8 samosprávnych krajov, 79 okresov), regionálne disparity (Bratislavský kraj vs. východné/južné Slovensko), ukazovatele nezamestnanosti a HDP, osobitosti krajov (Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský, Košický kraj), environmentálne záťaž, ekologické problémy, udržateľný rozvoj

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy vyučovania a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Slovensko	- informačno – receptívna - reproduktívna - diskusia - metóda problémového a výskumného vyučovania s podporou umelej inteligencie a digitálnych technológií (GIS, ZBGIS, ŠÚ SR DATAcube) - projektové vyučovanie a prípadové štúdie (case studies) - terénny výskum a geografická exkurzia	- frontálna výučba - individuálna práca žiakov - skupinová práca - prezentácia a obhajoba žiackych projektov

VI. Učebné zdroje

Odborná literatúra:

- **GEOGRAFIA PRE 3. ROČNÍK GYMNÁZIÍ TOLMAČI A KOL. VKÚ HARMANEC 2012**
- **ENCYKLOPÉDIA ZEM (JAMES F. LUHR, IKAR)**
- **GEOGRAFIA (SŠ) V OTÁZKACH A ÚLOHÁCH (LIKAVSKÝ)**
- **KOL. AUTOROV. 2005. *Lexikón krajín sveta*. 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 168 s. ISBN 8080424306**
- **LIKAVSKÝ, P., ZAŤKOVÁ, M. 2001. *Geografia (SŠ) v otázkach a úlohách*. 1.vyd. Bratislava : Enigma, 2001. 277 s. ISBN: 80-85471-79-5**
- **DUBCOVÁ A KOL. 2010. *GEOGRAFIA pomôcka pre maturantov a uchádzačov o štúdium na vysokých školách*. 1.vyd. Enigma, Nitra. ISBN 9788089132348**
- **GEOGRAFIA PRE 3. ROČNÍK GYMNÁZIA (Zuzana Vaňková, A. Magula, M., Mapa Slovakia)**

Didaktická technika:

- notebook
- dataprojektor
- videotechnika
- interaktívna tabuľa

Materiálne vyučovacie prostriedky:

- **KOL. AUTOROV. 2005. *Školský atlas sveta*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385**
- **KOL. AUTOROV. 2001. *Školský atlas – Zem, krajina, človek, mapa*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 16 s. ISBN 8080421536**
- **KOL. AUTOROV. 2001. *Školský atlas – Európa*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001.**
- **KOL. AUTOROV. 2002. *Školský atlas – Geografia pre stredné školy*. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2002. 48 s. ISBN 9788080422295**
- *Školský atlas Slovenska (VKÚ Harmanec)*
- autoatlasy
- nástenné mapy jednotlivých kontinentov
- Interaktívny zemepisný atlas pre ZŠ a SŠ

Ďalšie zdroje:

- internet
- časopisy - National Geographic, Geografia, GEO, ...
- populárno-náučná literatúra
- DVD – Ľadové kráľovstvo, P. Barabáš: Pururambo, Amazonia vertical, Omo - cesta do praveku, 118 dní v zajatí ľadu, Neznáma Antarktída, Poklady Karibského mora, Grand Canyon, Divoká Aljaška: NP Denali, Tajomné Mamberamo, ...

VII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a z Vyhlášky 318/2008 Z. z. (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách).

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

- Predmet sa neklasifikuje
- 3 úrovne hodnotenia:
 - 0% - 39% = NEABSOLVOVAL
 - 40% - 100% = ABSOLVOVAL
- Test – 2 x za polrok

V prípade neúčasti žiaka na niektorej dôležitej kontrolnej činnosti (ústnej alebo písomnej) učiteľ určí náhradný termín. V prípade, že žiak sa nezúčastní ani na náhradnom termíne skúšania (zo subjektívnych dôvodov), za nepreukázanie vedomostí na riadnom alebo náhradnom skúšaní, žiak nesplnil podmienky seminára a bude hodnotený ako neabsolvoval.